

KOMENTÁŘ I.

Výsledky hlasování podle vybraných obcí a skupin obcí

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR proběhly v roce 2013 ve všech 14 769 stálých volebních okrscích, vytvořených podle zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev v obcích, ve znění pozdějších předpisů, a ve 104 zvláštních volebních okrscích v zahraničí, vytvořených podle zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu ČR, ve znění pozdějších předpisů. Pokud jde o stálé volební okrsky, organizačně a evidenčně byly vedeny v obcích a městských částech a městských obvodech měst hl.m. Praha, Plzeň, Brno a Ostrava. Sídla zvláštních volebních okrsků v zahraničí a obvod jejich působnosti byly stanoveny vyhláškou Ministerstva zahraničních věcí č. 324/2013 Sb. Jejich seznam je uveden v Příloze 1 této publikace.

Zápis o průběhu a výsledku hlasování odevzdaly všechny stálé okrskové volební komise i všechny zvláštní okrskové volební komise, tj. celkem 14 873 okrskových volebních komisí. Nejčastěji byly vytvářeny malé volební okrsky do 300 voličů, které činily přibližně 34 % všech okrsků v ČR. Zhruba jedna pětina z nich je evidována ve Středočeském kraji. Volební okrsky do 300 voličů představují téměř 62 % všech volebních okrsků v Kraji Vysočina, ve kterém je rovněž nejvyšší podíl jednookrskových obcí z celé republiky. Toto je důsledek rozdrobené sídelní soustavy, která se právě ve výše zmíněných krajích projevuje velkým množstvím nejmenších obcí. Podíl obcí s jedním okrskem činil v Kraji Vysočina přibližně 89 % všech obcí kraje, zatímco celorepublikový průměr dosáhl 78 %.

Minimální počet osob zapsaných do výpisů ze seznamů voličů v jednom volebním okrsku na území ČR byl zaznamenán v obci Březina (okres Vyškov) a představoval 10 voličů. Mimo tento specifický okrsek ve vojenském újezdu byl nízký počet zapsaných voličů také v okrsku č. 3 v obci Hoříněves, okr. Hradec Králové (12 zapsaných voličů) a v jednookrskových obcích Vysoká Lhota (okres Pelhřimov) a Čilá (okres Rokycany) s méně než dvaceti zapsanými voliči. Maximální počet voličů přesahující 9 tisíc osob byl zanesen do seznamů voličů v okrscích č. 1 a 18 v městské části Brno – střed. Do tohoto seznamu však byly zahrnuty i osoby bez trvalého místa pobytu, resp. s adresou trvalého bydliště na ohlašovacích pobytu (úřadech MČ).

Účast voličů na volbách v těchto největších okrscích byla proto značně podprůměrná – obálky byly ve volebních místnostech vydány 2,8 %, resp. 6,7 % zapsaných voličů. Absolutně největší počet voličů v jednom okrsku (1 908) přišel k volbám v okrsku č. 1 v obci Jesenice (okres Praha-západ).

Ve zvláštních volebních okrscích v zahraničí bylo ve výpisech ze zvláštních seznamů voličů zapsáno celkem 14 132 osob, což představovalo o 3,5 tisíce občanů více než při volbách v roce 2010. Zvláštních volebních okrsků v zahraničí však bylo oproti roku 2010 o 4 méně. Došlo ke zrušení 9 okrsků (Bogotá, Caracas, Kinshasa, Logár, Lucemburk, Mumbai, Nairobi, Saná a San José) a nově bylo vytvořeno 5 okrsků (Bagram, Bamako, Düsseldorf, Jerevan a Kyoto). Z vytvořených zvláštních okrsků bylo nejméně osob (3) zapsáno v okrsku č. 59 (Pchjongjang – Korea, lidově dem. rep.). Nejvíce, tj. 1 365 voličů, bylo zapsáno v okrsku č. 39 v Londýně; za ním následovaly Brusel, Paříž a Bratislava s více než 750 voliči.

Na základě losování Státní volební komise se výsledky hlasování v zahraničí započítávaly do Středočeského volebního kraje. Úplné přehledy o výsledcích hlasování v zahraničí v členění podle jednotlivých okrsků, zemí, světadílů a celkem jsou k dispozici na internetové adrese www.volby.cz (Poslanecká sněmovna 2013) po výběru výsledků hlasování za Středočeský volební kraj. Přehled o volební účasti voličů v zahraničí je uveden také v Příloze 1 této publikace.

Pomocí kartogramů (Obrázky 1-7) je znázorněno rozmístění a intenzita voličské podpory pro jednotlivé volební strany podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP). Každý barevný odstín v legendě vyjadřuje shodně pětinu z celkového počtu obdržených platných hlasů pro danou volební stranu. Černou barvou jsou vykresleny oblasti, kde volební strana měla nejmenší podporu voličů, stranickými odstíny barev jsou naopak zobrazeny oblasti s podporou největší. Podpora voličů se vypočítala jako počet platných hlasů pro danou stranu k počtu platných hlasů ve SO ORP celkem a následně byla sestupně seřazena. Na základě absolutního počtu platných hlasů pro danou stranu v jednotlivých (podle voličské podpory seřazených) SO ORP bylo vytvořeno 5 kategorií, které jsou pro neúspěšnější volební strany vyobrazeny v obrázcích v zadní části publikace.

Volební zisky politických stran se liší nejen územně, ale například i podle velikosti obce. S ohledem na možnost srovnatelnosti volebního chování populace v těchto jednotkách byly v Tabulce č. 4 vytvořeny velikostní skupiny obcí podle počtu zapsaných voličů, čímž byl potlačen vliv odlišné demografické struktury pro jinak populačně srovnatelné obce. Z výsledků vyplývá, že zisky pravicových stran (ODS a TOP 09) s velikostí obce rostou. U obcí do 250 voličů hlasovalo pro TOP 09 přibližně 9 % oprávněných občanů, zatímco v největších městech nad 35 tis. voličů činil tento podíl více než 15 %. Podobný trend lze vidět i u některých malých stran (např. Svobodní, Piráti nebo SZ).

Naopak největší podpory v malých obcích se těší KSČM, která v této skupině představuje s 18,2 procenty druhou nejsilnější politickou stranu. Ve srovnání s nejmenšími obcemi získala tato strana v obcích nad 35 tis. voličů pouhých 12,9 % všech hlasů. Klesající tendence voličské podpory s rostoucí velikostí obce byla patrná i u stran Úsvit, KDU-ČSL a strany SsČR.

Seznam tabulek v Části I:

- Tab. 1a Počty volebních okrsků podle velikostní skupiny volebního okrsku podle krajů (absolutní počty)
- Tab. 1b Počty volebních okrsků podle velikostní skupiny volebního okrsku podle krajů (relativní počty)
- Tab. 2 Počty obcí ve velikostní skupině obce (přehled dle volebních krajů a okresů)
- Tab. 3 Výsledky hlasování pro strany v obcích s 10 000 a více obyvateli
- Tab. 4 Výsledky hlasování podle velikostních skupin obcí (jednotlivé volební kraje a ČR celkem)
- Tab. 5 Seznam prvních 50 obcí v pořadí podle nejvyššího % platných hlasů pro stranu (podle stran)
- Tab. 6 Přehled o počtu obcí (městských částí), ve kterých strana nezískala žádný hlas (jednotlivé volební kraje a ČR celkem)

Poznámky k tabulkám:

- Tabulky č. 1a, 1b, 2 a 6 podávají přehled pouze za stálé volební okrsky a obce na území ČR, a to z důvodu srovnatelnosti údajů s předchozími volbami.
- Velikostní skupiny obcí v Tabulce č. 2 stejně tak jako výběr obcí s 10 000 a více obyvateli v Tabulce č. 2 vycházejí ze stavu počtu obyvatel v obcích k 1. 1. 2013.
- Není-li uvedeno jinak, pak se pod pojmem „obce“ rozumí i městské části a městské obvody.
- Pro účely této publikace jsou pojmy „hlasovací lístek“ a „kandidátní listina“ významově totožné.